

Bartın (merkez ilçe)
Su Yapıları

Yazar
Murat Çerkez

ISBN: 978-605-2233-92-4

1. Baskı
Eylül, 2020 / Ankara

Grafiker®
Yayınları
Yayın No: 358
Web: grafikeryayin.com

**Kapak, Sayfa Tasarımı,
Baskı ve Cilt**

Grafiker®
Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık
Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
1. Cadde 1396. Sokak No: 6
06520 (Oğuzlar Mahallesi)
Balgat-ANKARA
Tel : 0 312. 284 16 39 Pbx
Faks : 0 312. 284 37 27
E-mail : grafik@grafiker.com.tr
Web : grafik.com.tr

Kitabın hukuksal ve bilimsel sorumluluğu yazarına aittir.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	7
1. GİRİŞ.....	9
2. BARTIN TARİHİ İLE İLGİLİ KISA BİLGİLER.....	13
3. BARTIN (Merkez İlçe) SU YAPILARI.....	17
3.1. ÇEŞMELER.....	17
3.1.1. Asker Suyu Çeşmesi.....	17
3.1.2. Belediye Çeşmesi.....	19
3.1.3. Budakdüzü Köyü Çeşmesi.....	22
3.1.4. Çörtlebaşı Çeşmesi.....	23
3.1.5. Dallıca Köyü (Çakır Ağa Mahallesi) Çeşmesi.....	26
3.1.6. Dallıca Köyü Çeşmesi.....	27
3.1.7. Daristani Çeşmesi.....	29
3.1.8. Değirmen Caddesi Çeşmesi.....	31
3.1.9. Dervişoğlu Hanı Çeşmesi.....	33
3.1.10. Hacı Mustafa Bey (Embiye) Çeşmesi.....	34
3.1.11. Hasan Ağa Çeşmesi.....	36
3.1.12. Hendekyanı Caddesi Çeşmesi.....	38
3.1.13. Hocaoğlu Köyü Çeşmesi.....	40
3.1.14. Kaman Köyü Çeşmesi.....	42
3.1.15. Kaynarca Çeşmesi.....	44
3.1.16. Kırtepe (Belediye) Çeşmesi.....	46
3.1.17. Kozcağız Caddesi Çeşmesi.....	48
3.1.18. Kuleyanı Çeşmesi.....	49
3.1.19. Saraylı Köyü (Çömezler) Çeşmesi.....	52

3.1.20. Şehir Hamamı Çeşmesi.....	54
3.1.21. Üç Kurnalı Çeşme.....	56
3.1.22. 1. Su Deposu Sokak Çeşmesi.....	57
3.2. HAMAM (Şehir Hamamı).....	59
3.3. ILICA.....	71
3.4. KÖPRÜLER.....	73
3.4.1. Aşma Köprü.....	73
3.4.2. Kemer Köprü.....	74
3.4.3. Orduyeri Köprüsü.....	76
3.5. SU KUYULARI.....	78
3.5.1. Salamoğlu Sokak Kuyusu.....	78
3.5.2. Salih Ağa Kuyusu.....	80
3.5.3. Saraçlar Kuyusu.....	81
3.5.4. Sıtmayı Caddesi Kuyusu-1.....	82
3.5.5. Sıtmayı Caddesi Kuyusu-2.....	83
3.5.6. Sıtmayı Caddesi Kuyusu-3.....	84
3.5.7. 906. Sokak Kuyusu.....	85
3.5.8. Ilıca Su Kuyusu.....	86
3.6. SU TERAZİSİ.....	87
3.7. ŞADIRVANLAR.....	89
3.7.1. Orta (İbrahim Paşa) Cami Şadırvanı.....	89
3.7.2. Hacı Arif Kaptan Şadırvanı.....	93
4. KARŞILAŞTIRMA VE DEĞERLENDİRME.....	99
4.1. Plan, Malzeme ve Mimari Özellikleri.....	99
4.1.1. Çeşmeler.....	99
4.1.2. Hamam.....	108
4.1.3. Ilıca.....	112
4.1.4. Köprüler.....	113

4.1.5. Su Kuyuları.....	115
4.1.6. Su Terazisi.....	117
4.1.7. Şadırvanlar.....	119
4.2. Süsleme Özellikleri.....	121
5. SONUÇ.....	127
6. KAYNAKÇA.....	133
FOTOĞRAFLAR.....	139

ÖNSÖZ

Bartın, kurulduğu tarihten itibaren başta ilk sahipleri Gaskalar ve Hititler olmak üzere pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış önemli bir yerleşim bölgesidir. Tarihi, coğrafi ve kültürel dokusu kadar mimari miras bakımından da zengin sayılan şehir, başta geleneksel konutlar olmak üzere çok sayıda ve farklı türde eseri bünyesinde barındırmaktadır. Öte yandan su kaynakları itibariyle bir hayli zengin olduğu anlaşılacakla birlikte, zaman içerisinde ciddi su sıkıntısı yaşadığı da belirlenebilmektedir. Su, Türk-İslam kültürü içerisinde her zaman ayrı bir yer teşkil etmiş, İslamiyet'in temizliğe verdiği değerin bir yansıması olarak su yapıları da ayrı bir önem kazanmıştır. Bartın'daki mimari mirasın önemli bir bölümünü de çoğunluğu geç Osmanlı dönemine ait su yapıları oluşturmaktadır.

Çalışmamızda merkez ilçe dâhilindeki halen mevcut su yapıları tek tek incelenmiş; plan, malzeme, mimari ve süsleme özellikleri ayrıntıları ile tanımlanmış, kapsamlı bir değerlendirme ile de sanat tarihimizdeki yeri ve önemi ortaya konmuştur.

Gerçekleştirdiğimiz arazi çalışmaları sırasında yardımlarını esirgemeyen Dr. Öğr. Üyesi Halim Varol'a, bölgedeki araştırmalarımızda kolaylık sağlayan T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü ile Bartın Belediye Başkanı Sayın Cemal Akın'a, yöreye ait kıymetli çalışmaları yanı sıra değerli arşivinden yararlandığımız Sayın Çetin Asma'ya, yörede daha önce yaptığı araştırmalarda elde ettikleri bilgileri paylaşan Prof. Dr. Halit Çal'a, kitabelerin gözden geçirilmesindeki yardımlarından dolayı Prof. Dr. Mehmet Zeki İbrahimgil ve Sayın Muhammet Bahadır Arar'a, gösterdikleri yakın ilgi nedeni ile Bartın Kent Müzesi Müdürü Sayın Erhan Ertosun'a, Şehir Hamamı ile ilgili restorasyon projesi belgelerini paylaşma nezaketi gösteren Yüksek Mimar Sayın S. Selda Çelikyay'a ve her ihtiyacımız olduğunda değerli bilgileri ile katkılar sağlayan Bartın halkına sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Murat ÇERKEZ
Ankara-2020